

Sygn. akt VI U 952/17

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 19 maja 2021r.

Sąd Rejonowy Gdańsk – Południe w Gdańsku Sekcja ds. Ubezpieczeń Społecznych w VI Wydziale Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący:	Sędzia Dorota Witkowska
Protokolant:	Stażysta Dobrawa Kopowska

po rozpoznaniu w dniu 19 maja 2021 r. w Gdańsku

na rozprawie

sprawy M. S.

przeciwko Wojewódzkiemu Zespołowi ds. Orzekania o Niepełnosprawności w Województwie (...)

o ustalenie stopnia niepełnosprawności

z odwołania od decyzji z dnia 28 sierpnia 2017 r., znak (...)(...)

I. Oddala odwołanie

II. Przyznaje od Skarbu Państwa Sądowi Rejonowemu Gdańsk - Południe w Gdańsku na rzecz pełnomocnika z urzędu radcy prawnego M. T. kwotę 540 zł (słownie: pięćset czterdzieści) tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego pomocy prawnej udzielonej powodowi z urzędu.

VI1U 952/17

UZASADNIENIE

Przedstawicielka ustawowa małoletniego M. S. – matka B. S. (w toku dalszego postępowania reprezentująca już pełnoletniego powoda jako pełnomocnik procesowy) – odwołała się od orzeczenia Wojewódzkiego Zespołu ds. Orzekania o Niepełnosprawności w Województwie (...) z dnia 28 sierpnia 2017r. utrzymującego w mocy orzeczenie (...) ds. Orzekania o Niepełnosprawności w W. z tą jedynie zmianą, że ustalony stopień niepełnosprawności należy datować od 23 maja 2017r. a nie 24 maja 2017r.

W uzasadnieniu zarzuciła, że zaskarżone orzeczenie stanowi „kolejne powszechne znane cudowne uzdrowienia w ZUS” oraz że w poprzednim orzeczeniu małoletni wymagał stałej opieki i spełniał przesłanki określone w ustawie Prawo o ruchu drogowym. Ponieważ zdrowie małoletniego nie zmieniło się, więc zmiana treści poprzedniego orzeczenia jest bezpodstawa. Pominięto w orzeczeniu wzrok małoletniego, który jest na pograniczu ślepoty. Nadto małoletni jest głęboko upośledzony psychicznie.

Na rozprawie w dniu 17 stycznia 2018r. przedstawicielka małoletniego ostatecznie sprecyzowała, że kwestionuje brak wskazania schorzeń narządu wzroku jako przyczyny niepełnosprawności, brak wskazania z p. 7 orzeczenia o stopniu niepełnosprawności oraz brak wskazania do karty parkingowej. Natomiast na rozprawie w dniu 19 maja 2021r. pełnomocnik z urzędu powoda wniósł dodatkowo o zaliczenie powoda do umiarkowanego stopnia niepełnosprawności do 31 grudnia 2021r. powołując się w tym zakresie na opinię biegłego sądowego ortopedy.

/k. 2 odwołanie, k. 30 e-protokół rozprawy, k. 206 e-protokół rozprawy z dnia 8 stycznia 2020r. i udzielone na rozprawie pełnomocnictwo procesowe, k. 206 e-protokół rozprawy z dnia 8 stycznia 2020r./

Pozwany wniósł o oddalenie odwołania.

W uzasadnieniu stanowiska wskazał, że istniejące schorzenia jak encefalopatia z oligofrenią, padaczką dziecięcą w wywiadzie i niezgrabnością ruchową ośrodkową, kwalifikują małoletniego do umiarkowanego stopnia niepełnosprawności, a stwierdzone choroby współistniejące jak wada wzroku, skrzywienie kręgosłupa po złamaniu kończyny górnej prawej nie zaliczają go do przyznanego stopnia niepełnosprawności. Zdaniem pozwanego małoletni nie jest całkowicie zależny od otoczenia wobec powyższego nie spełnia przesłanek do przyznania konieczności stałej opieki i pomocy innych osób.

/k. 5 odpowiedź na odwołanie/

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

M. S., urodzony (...), orzeczeniem z dnia 4 grudnia 2012r. (...) ds. Orzekania o Niepełnosprawności w W. został zaliczony do osób niepełnosprawnych od 18 miesiąca życia okresowo do (...). (tj. do ukończenia 16 roku życia) z oznaczeniem przyczyny niepełnosprawności symbolami 06-E, 10-N i 04-O. W orzeczeniu wskazano, że małoletni wymagał konieczności zaopatrzenia w przedmioty ortopedyczne, środki pomocnicze oraz pomoce techniczne, ułatwiające funkcjonowanie a także, że wymagał korzystania z systemu środowiskowego wsparcia w samodzielnej egzystencji, przez co rozumie się korzystanie z usług socjalnych, opiekuńczych, terapeutycznych i rehabilitacyjnych świadczonych przez sieć instytucji pomocy społecznej, organizacje pozarządowe i inne placówki oraz że wymaga konieczności stałego współdziałania na co dzień opiekuna dziecka w procesie jego leczenia, rehabilitacji i edukacji. Uznano również, że wymagał konieczności stałej lub długotrwałej opieki lub pomocy innej osoby w związku ze znacznie ograniczoną możliwością samodzielnej egzystencji oraz że spełniał przesłanki określone w ówczesnym art. 8 ust. 1 ustawy z dnia 20 czerwca 1997r. Prawo o ruchu drogowym.

/bezsporne/

Następnie po wygaśnięciu ważności w/w orzeczenia (...) w W. wydał na wniosek przedstawicielki ustawowej małoletniego kolejne orzeczenie z dnia 21 czerwca 2017r. Tym razem – w związku z ukończeniem przez małoletniego 16 lat - ustalono do jakiego stopnia niepełnosprawności zalicza się, i tak został zaliczony do umiarkowanego stopnia niepełnosprawności okresowo do 30 czerwca 2020r. z oznaczeniem przyczyny niepełnosprawności symbolami 01-U i 05-R. Wskazano mu odpowiednie zatrudnienie w warunkach pracy chronionej oraz do szkolenia specjalistycznego. W orzeczeniu wskazano także, że małoletni nadal wymaga konieczności zaopatrzenia w przedmioty ortopedyczne, środki pomocnicze oraz pomoce techniczne, ułatwiające funkcjonowanie danej osoby – zgodnie z zaleceniami specjalisty oraz że nadal wymaga korzystania z systemu środowiskowego wsparcia w samodzielnej egzystencji, przez co rozumie się korzystanie z usług socjalnych, opiekuńczych, terapeutycznych i rehabilitacyjnych świadczonych przez sieć instytucji pomocy społecznej, organizacje pozarządowe i inne placówki. Nie wskazano jednak, aby tym razem wymagał konieczności stałego współdziałania na co dzień opiekuna dziecka w procesie jego leczenia, rehabilitacji i edukacji ani aby wymagał konieczności stałej lub długotrwałej opieki lub pomocy innej osoby w związku ze znacznie ograniczoną możliwością samodzielnej egzystencji. Nie uznano także, aby spełniał przesłanki określone w art. 8 ust. 3a pkt 1 ustawy z dnia 20 czerwca 1997r. Prawo o ruchu drogowym.

/bezsporne/

Z psychologicznego punktu widzenia powód M. S. (jako małoletni w dacie orzekania przez pozwanego) zaliczał się do umiarkowanego stopnia niepełnosprawności okresowo do 30 czerwca 2020r. z oznaczeniem przyczyny niepełnosprawności 01-U.

Mając na uwadze holistyczne podejście, deficyty jak upośledzenie umysłowe w stopniu lekkim oraz niepełnosprawność ruchowa i jej następstwa, spowodowały umiarkowane zaburzenia w codziennym funkcjonowaniu powoda oraz doprowadziły do występowania prezentowanych trudności. Powód wymaga częściowego wsparcia i opieki, a także stymulacji w jego dalszym rozwoju oraz poprawy w zakresie codziennego funkcjonowania, co spowodowało, że z uwagi na ograniczenia w stosunku do wieku życia i środowiska społecznego w zakresie umiejętności przystosowawczych, wymagał częściowej pomocy i opieki ze strony innych osób.

W dniu 4 grudnia 2012r. powód był oceniany jako osoba wymagająca stałej lub długotrwałej opieki lub pomocy innej osoby w związku ze znacznie ograniczoną możliwością samodzielnej egzystencji z powodu chorób neurologicznych, narządu wzroku i epilepsji. Jednakże od tego czasu upłynęło 5 lat i stan zdrowia oraz funkcjonowania powoda uległ zmianie.

/dowód: k. 44-56 opinia biegłej sądowej psycholog/

W ocenie psychiatry powód ujawnia upośledzenie umysłowe z pogranicza lekkiego i umiarkowanego powodując, że przyczyną niepełnosprawności powoda jest symbol 01-U. Wg wiedzy medycznej może nastąpić poprawa stanu zdrowia powoda.

Zaburzenia powoda nie powodują u niego niezdolności do samodzielnej egzystencji. Uwzględniając niepełnosprawność powoda, rodzaj i przebieg procesu chorobowego oraz jego wpływ na stan czynnościowy organizmu, a także sprawność fizyczną i psychiczną oraz stopień przystosowania do skutków naruszenia sprawności organizmu i możliwość poprawy stanu funkcjonalnego pod wpływem leczenia i rehabilitacji, w stosunku do powoda nie zachodzi konieczność stałej lub długotrwałej opieki lub pomocy innej osoby w związku ze znacznie ograniczoną możliwością samodzielnej egzystencji.

/dowód: k. 167-176 opinia biegłego sądowego psychiatry dzieci i młodzieży/

Schorzenia narządu wzroku przy ostrości wzroku oka prawego = 1,0 w korekcie własnej i oka lewego = 0,5 z korektą własną, nie powodują niepełnosprawności powoda, gdyż rozpoznana u powoda ostrość wzroku jest lepsza niż określona jako podstawa do kwalifikacji do niepełnosprawności.

/dowód: k. 92 opinia biegłego sądowego okulisty/

Powód przeszedł skomplikowane złamanie kończyny górnej prawej z ograniczeniem ruchów w zakresie stawu łokciowego i nieznacznymi zanikami mięśni w obrębie kończyny dolnej prawej.

Jednakże z zakresu schorzeń chirurgicznych brak jest podstaw do uznania jakiegokolwiek stopnia niepełnosprawności.

/dowód: k. 104-105 opinia biegłego sądowego chirurga/

Powód cierpi na przykurcz i deformację pourazową łokcia prawego oraz skoliozę Th-L. jednakże z uwagi na stan układu ruchu nie jest osobą niepełnosprawną w stopniu znacznym lub umiarkowanym i nie wymaga stałej lub długotrwałej opieki lub pomocy w samoobsłudze i pełnieniu ról społecznych stosownych do wieku. Powód nie jest także osobą o znacznie ograniczonej możliwości poruszania się. Schorzenia i dysfunkcja układu ruchu mają charakter towarzyszący dominującym schorzeniom o charakterze neurologicznym. Brak jest danych na progresję skoliozy czy jej powikłania wydolnościowe. Dysfunkcja ruchowa jest niewielka i nie wpływa na upośledzenie zdolności do

zatrudnienia. Przykurcz łokcia prawego raczej nie rokuje ustąpienia i upośledza sprawność ogólną powoda, jednak zakres przykurczu, możliwość adaptacji poprzez zastąpienie deficytu ruchu na innych poziomach układu ruchu, nie pozwala zaliczyć powoda do osób niezdolnych do podjęcia pracy czy mających istotne ograniczenia w samoobsłudze.

/dowód: k. 191-192 opinia biegłego sądowego ortopedy/

U powoda rozpoznawano padaczkę od dzieciństwa, a napady padaczkowe występowały głównie pod postacią napadowych zaburzeń świadomości, które od kilku lat już nie występują i powód nie przyjmuje żadnych leków przeciwpadaczkowych.

W badaniu sądowo lekarskim nie ujawniono również cech uszkodzenia ośrodkowego ani obwodowego układu nerwowego, które wpływałyby na ogólną sprawność ruchową w stopniu powodującym niepełnosprawność. Powód porusza się samodzielnie sprawnie, jest zdolny do wszystkich czynności samoobsługi.

W ocenie neurologicznej stan funkcjonalny powoda nie skazuje na znacznie ograniczoną możliwość samodzielnej egzystencji i nie wymaga w tym zakresie stałej opieki lub pomocy osób trzecich, a podstawowymi zaburzeniami, które wpływają na niepełnosprawność powoda są zaburzenia psychiczne w przebiegu upośledzenia umysłowego. Powód nie wykazuje również na znacznie ograniczone możliwości samodzielnego poruszania się.

/dowód: k. 69-71 opinia biegłego sądowego neurologa J. K./

Powód zalicza się do umiarkowanego stopnia niepełnosprawności i brak jest wykładników, aby przyjąć, że jest on niezdolny do samodzielnej egzystencji. Przyczyną niepełnosprawności powoda są skutki mózgowego porażenia dziecięcego. Powód nie wymaga stałej opieki osoby drugiej. Zaburzeniom mogą towarzyszyć zmienne deficyty ruchowe, psychiczne i emocjonalne.

/dowód: k. 253-254 i k. 279-280 opinia główna i wyjaśniająca biegłego sądowego neurologa J. N./

Sąd zważył, co następuje:

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie okoliczności bezspornych oraz dowodów w postaci opinii licznych biegłych sądowych.

Oceniając dowody Sąd dał im wiarę w zakresie jaki wskazano, bowiem w tym zakresie dowody te wraz okolicznościami bezspornymi tworzyły logiczną i spójną całość.

Okoliczności bezsporne nie budziły wątpliwości Sądu, nadto znajdowały potwierdzenie w dokumentach, których autentyczność i prawdziwość nie była kwestionowana.

Oceniając opinie biegłych sądowych Sąd podzielił je we wskazanym zakresie mając na uwadze, że zostały wydane przez osoby dysponujące wiedzą specjalną adekwatną do schorzeń powoda. Wiedza biegłych jest poparta doświadczeniem zawodowym, a same opinie zostały wydane na podstawie dokumentacji medycznej z przebiegu leczenia powoda oraz badań sądowo lekarskich. Opinie zostały uzasadnione z odniesieniem do wiedzy medycznej każdego z biegłych.

Matka powoda – mimo zobowiązania i upływu terminu - aż do rozprawy w dniu 8 stycznia 2020r. nie kwestionowała żadnej z opinii biegłych sądowych, choć wszystkie opinie były niekorzystne dla powoda, gdyż nie potwierdzały żądań zgłoszonych w postępowaniu. Jednakże mając na uwadze opisany przez - zamieszkujejącą z powodem na co dzień jego matkę - sposób funkcjonowania powoda, Sąd uznał za właściwe dopuścić dowód z opinii jeszcze jednego biegłego sądowego neurologa po dodatkowym pozyskaniu dokumentacji medycznej powoda (k. 205 pkt 3 postanowienia z dnia 8 stycznia 2020r. odraczającego rozprawę, k. 208 wskazanie placówek medycznych i k. 210 zarządzenie o zwróceniu się po dokumentację medyczną). Ostatecznie nowy biegły sądowy neurolog został wyznaczony w osobie J. N.. Jednakże opinia i tego biegłego nie potwierdziła, aby powód zaliczał się do znacznego stopnia niepełnosprawności, aby był niezdolny do samodzielnej egzystencji i wymagał stałej opieki osoby drugiej.

Zarzuty do opinii biegłego J. N. złożył już pełnomocnik z urzędu powoda zarzucając opinii głównej m.in., że została wydana bez badania sądowo lekarskiego z oparciem się na opiniach innych biegłych wydanych znacznie wcześniej (k. 267-271). W odpowiedzi biegły przeprowadził badanie sądowo lekarskie powoda i podtrzymał dotychczasową opinię nadal nie znajdując podstaw do zaliczenia powoda do wyższego aniżeli już przyznany mu stopień umiarkowany niepełnosprawności. Do opinii wyjaśniającej biegłego, pełnomocnik powoda również złożył zarzuty (k. 295-297) m.in., że biegły nie wskazał symbolu przyczyny niepełnosprawności powoda, że stwierdzając o braku konieczności stałej opieki innej osoby nie ocenił, czy powód wymaga zatem stałej lub długotrwałej pomocy, nie ocenił także czy powód ma znacznie ograniczone możliwości samodzielnego poruszania się, a nadto w opinii powołał się na opinię biegłego sądowego neurologa J. K. zamiast dokonać samodzielnej bezstronnej opinii.

Sąd nie podzielił zarzutów do opinii pełnomocnika powoda. Wobec stwierdzenia przez biegłego braku podstaw do zaliczenia powoda do znacznego stopnia niepełnosprawności oraz braku żądania powoda o dodanie dodatkowego symbolu przyczyny niepełnosprawności odnoszącego się do chorób neurologicznych tj. 10-N (strona żądała jedynie dodania symbolu 04-O), opinia w tym zakresie nie była konieczna.

Zaliczenie do znacznego stopnia niepełnosprawności wiąże się ze stwierdzeniem m.in. niezdolności danej osoby do samodzielnej egzystencji, a istnienie takiego stanu wobec osoby powoda biegły wprost wykluczył. Zaliczenie do znacznego stopnia niepełnosprawności oznacza konieczność stałej lub długotrwałej zarówno opieki jak i pomocy dla osoby niepełnosprawnej. Zatem skoro biegły w opiniach wyraźnie zazaczył, że powód nie jest niezdolny do samodzielnej egzystencji i nie zalicza się do znacznego stopnia niepełnosprawności, co uzasadnił, to zbędne było dalsze wyjaśnianie okoliczności związanej z koniecznością pomocy, zwłaszcza iż opinia biegłego była w tym zakresie nie tylko zbieżna z opinią biegłego neurologa J. K., ale także z opinią pozostałych biegłych oceniających sposób funkcjonowania powoda i związane z tym ograniczenia. W tych okolicznościach Sąd nie widział potrzeby dodatkowego odebrania od biegłego J. N. ustnej opinii.

Ostatecznie uznać także należy – zdaniem Sądu - że wskazanie w opinii, że podziela się ocenę innego biegłego, nie wyklucza dokonania samodzielnie swojej własnej oceny. W sprawie biegły J. N. po samodzielnym zbadaniu powoda oraz analizie akt i dokumentacji medycznej (wówczas dodatkowo uzupełnionej przez Sąd) doszedł do podobnych wniosków jak poprzednio opiniujący w sprawie biegły neurolog J. K., co zostało przez biegłego wyrażone poprzez stwierdzenie „zgadzam się z wnioskami poprzedniego neurologa” (k. 280).

Mając powyższe na uwadze Sąd nie znalazł podstaw do zakwestionowania opinii biegłych sądowych uznając, że zarzuty i to prezentowane dopiero w końcowej fazie procesu, stanowią jedynie wyraz braku akceptacji powoda dla niekorzystnych dla niego opinii.

W tym miejscu należy podkreślić, że Sąd wprawdzie samodzielnie ocenia dowody zgromadzone w sprawie, w tym opinie biegłych sądowych, jednak ta ocena nie może prowadzić do sprzeczności z faktami, które z tych opinii wynikają. Jeśli opinia spełnia wymogi przewidziane prawem, jest rzetelna, zgodna z zasadami wiedzy, logiczna, należyście uzasadniona i przekonująca, to należy podzielić wnioski z niej płynące, a nie orzekać z pominięciem tak sporządzonej opinii. Jeżeli opinia biegłego jest tak kategoryczna i tak przekonywująca, że sąd określoną okoliczność uznaje za wyjaśnioną, to nie ma obowiązku dopuszczania dowodu z dalszej opinii biegłych, tylko dlatego, iż strona postępowania w subiektywnym przekonaniu co do swego stanu zdrowia nie zgadza się z wnioskami płynącymi z tej opinii (por. wyrok SN z 21.11.1974r., II CR 638/74, OSP 1975/5/108, wyrok SA w Lublinie z dnia 14.10.1999r., III AUa 279/99, OSA 2000/7-8/34).

Przeprowadzenie dowodu z opinii biegłych nie ma na celu doprowadzenia do przyjęcia tez jednej ze stron, lecz do ustalenia stanu faktycznego zgodnego z prawdą. Postępowanie dowodowe w tym zakresie nie polega zatem na ponawianiu dowodów, tak długo, aż strona uzyska korzystną dla siebie treść opinii, ale dopóty, dopóki nie zostaną ustalone w sposób stanowczy istotne okoliczności sprawy. Samo niezadowolenie strony z treści opinii biegłych nie stanowi uzasadnionej podstawy do tego, szczególnie wobec faktu, iż opinia biegłych powołanych w sprawie jest logiczna, należyście uzasadniona i spójna (por. wyrok SN z dnia 4.08.1999r., I PKN 20/99, OSNP 2000/22/807, wyrok

z 21.11.1974r., II CR 638/74, OSP 1975/5/108). Odmienne stanowisko oznaczałoby, iż należy przeprowadzić dowód z wszelkich możliwych biegłych, aby upewnić się, czy niektórzy z nich nie byłiby zdania takiego samego jak strona (por. T. Ereciński Komentarz do Kodeksu Postępowania Cywilnego, Część Pierwsza, Postępowanie Rozpoznawcze, Warszawa 1997 r., str. 439).

Oceniając odwołanie Sąd miał na uwadze, że zgodnie z art. 4a ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (t.j. Dz.U. 2016r., poz. 2046 ze zm.) osoby, które nie ukończyły 16 roku życia zaliczane są do osób niepełnosprawnych, co oznacza, że osoby, które ukończyły 16 rok życia zaliczane są do poszczególnych stopni niepełnosprawności, a ustawową definicję stopni niepełnosprawności zawiera art. 4 w/w ustawy.

O zaliczeniu osoby do danego stopnia niepełnosprawności **decydujące znaczenie mają kryteria medyczne** i przesłanką umożliwiającą zakwalifikowanie danej osoby - z uwagi na jej stan zdrowia i ograniczenie sprawności organizmu - do umiarkowanego lub znacznego stopnia niepełnosprawności, jest niezdolność tej osoby do samodzielnej egzystencji.

Stosownie do art. 4 ust. 1, 2 i 4 w/w ustawy z dnia 27 sierpnia 1997r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych, za osobę o znacznym stopniu niepełnosprawności uważa się osobę z naruszoną sprawnością organizmu, niezdolną do pracy albo zdolną do pracy jedynie w warunkach pracy chronionej i wymagającą, w celu pełnienia ról społecznych, stałej lub długotrwałej opieki i pomocy innych osób w związku z niezdolnością do samodzielnej egzystencji.

Niezdolność do samodzielnej egzystencji oznacza naruszenie sprawności organizmu w stopniu uniemożliwiającym zaspokajanie bez pomocy innych osób podstawowych potrzeb życiowych, za które uważa się przede wszystkim samoobsługę, poruszanie się i komunikację.

Do umiarkowanego zaś stopnia niepełnosprawności kwalifikuje się osobę z naruszoną sprawnością organizmu, niezdolną do pracy albo zdolną do pracy jedynie w warunkach pracy chronionej lub wymagającą czasowej albo częściowej pomocy innych osób w celu pełnienia ról społecznych.

Standardy w zakresie kwalifikowania oraz postępowania dotyczącego orzekania o niepełnosprawności i stopniu niepełnosprawności określone zostały w Rozporządzeniu Ministra Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 15 lipca 2003r. w sprawie orzekania o niepełnosprawności i stopniu niepełnosprawności (t.j. Dz.U. z 2015r., poz.1110, ze zm.).

Zgodnie z § 29 cyt. rozporządzenia do znacznego stopnia niepełnosprawności kwalifikuje:

- niezdolność do pracy - co oznacza całkowitą niezdolność do wykonywania pracy zarobkowej z powodu fizycznego, psychicznego lub umysłowego naruszenia sprawności organizmu;
- konieczność sprawowania opieki - co oznacza całkowitą zależność osoby od otoczenia, polegającą na pielęgnacji w zakresie higieny osobistej i karmienia lub w wykonywaniu czynności samoobsługowych, prowadzeniu gospodarstwa domowego oraz ułatwiania kontaktów ze środowiskiem;
- konieczność udzielania pomocy, w tym również w pełnieniu ról społecznych, co oznacza zależność osoby od otoczenia, polegającą na udzieleniu wsparcia w czynnościach samoobsługowych, w prowadzeniu gospodarstwa domowego, współdziałania w procesie leczenia, rehabilitacji, edukacji oraz w pełnieniu ról społecznych właściwych dla każdego człowieka, zależnych od wieku, płci, czynników społecznych i kulturowych.

Zgodnie zaś z § 30 w/w Rozporządzenia przy kwalifikowaniu do umiarkowanego stopnia niepełnosprawności bierze się pod uwagę konieczność udzielania czasowej lub częściowej pomocy w pełnieniu ról społecznych, czyli w związku z okolicznościami takimi jak zależność osoby od otoczenia, polegającą na udzieleniu wsparcia w czynnościach samoobsługowych, w prowadzeniu gospodarstwa domowego, współdziałania w procesie leczenia, rehabilitacji,

edukacji oraz w pełnieniu ról społecznych właściwych dla każdego człowieka, zależnych od wieku, płci, czynników społecznych i kulturowych.

Przez długotrwałą opiekę i pomoc w pełnieniu ról społecznych rozumie się konieczność jej sprawowania przez okres powyżej 12 miesięcy w zakresie konieczności sprawowania opieki i udzielania pomocy.

Przesłanką umożliwiającą zakwalifikowanie danej osoby z uwagi na jej stan zdrowia do osób o znacznym stopniu niepełnosprawności w porównaniu do umiarkowanego stopnia niepełnosprawności jest zatem niezdolność do samodzielnej egzystencji, natomiast zarówno dla umiarkowanego stopnia niepełnosprawności, jak i dla znacznego stopnia niepełnosprawności konieczne jest wystąpienie u danej osoby naruszonej sprawności organizmu, niezdolności do pracy albo zdolności do pracy jedynie w warunkach pracy chronionej.

Mając powyższe na uwadze Sąd uznał, że powód jest zdolny do samodzielnej egzystencji i nie wymaga stałej ani długotrwałej opieki i pomocy innej osoby. Powód jest zdolny do samoobsługi w życiu codziennym i w komunikowaniu się, porusza się samodzielnie, nie wymaga pielęgnacji w zakresie higieny osobistej i karmienia. Okoliczności te wynikają ze zgodnych opinii biegłych sądowych, którzy wskazywali, iż powód nie jest osobą niezdolną do samodzielnej egzystencji, a zatem nie jest osobą o znacznym stopniu niepełnosprawności. W ocenie Sądu, postępowanie dowodowe nie potwierdziło, aby powoda można było uznać za osobę niepełnosprawną w stopniu znacznym. Jak wynikało z opinii biegłych powód wykazuje umiarkowane zaburzenia w codziennym funkcjonowaniu i wymaga „jedynie” częściowej pomocy i opieki.

Ponieważ postępowanie dowodowe nie potwierdziło, aby powód miał znacznie ograniczoną możliwość samodzielnego poruszania się, nie było również zasadne żądanie ustalenia wskazania o spełnianiu przez powoda przesłanek art. 8 ust. 3a pkt 1 Prawa o ruchu drogowym (Dz.U.2017.128 ze zm.), co upoważniałoby go do otrzymania tzw. karty parkingowej.

Także nie zakwestionowana w terminie opinia biegłego sądowego okulisty nie potwierdziła, aby symbol dotyczący schorzeń narządu wzroku 04-O był adekwatny do ustalonego u powoda stopnia niepełnosprawności.

Nie było także usprawiedliwionych podstaw do uwzględnienia żądania zgłoszonego na rozprawie 19 maja 2021r. o przedłużenie ważności zaskarżonego orzeczenia do 31 grudnia 2021r. z powołaniem się na opinię biegłego sądowego ortopedy. Należy zauważyć bowiem, że biegły ortopeda wskazując na datę 31 grudnia 2021r. odnosił się do lekkiego stopnia niepełnosprawności, który definicyjnie różni się od ustalonego u powoda stopnia umiarkowanego i jest ustalany wg innych standardów. Powód nie wnosił o ustalenie lekkiego stopnia niepełnosprawności, a wręcz przeciwnie - podnosił zarzuty odnoszące się do jego znacznie ograniczonej zdolności do samodzielnej egzystencji, co nie dotyczy osób o lekkim stopniu niepełnosprawności.

Uznając zatem, że w świetle w/w przepisów brak było wystarczających podstaw do uznania odwołania za usprawiedliwione, Sąd na mocy art. 477¹⁴ § 1 kpc orzekł jak w p. I wyroku uznając tym samym, że zaskarżone orzeczenie odpowiadało prawu.

Ponieważ powód przegrał sprawę, to zwrot kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu należało przyznać od Skarbu Państwa – tut. Sądu.